

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 2-50 za 1/64 strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Stajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 6 kron, za Ogrsko K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računani naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Štev. 25.

V Ptuj v nedeljo dne 20. junija 1915.

XVI. letnik.

Svetovna vojska.

Naše in nemško zmagovito prodiranje v Galiciji. — Junija meseca več kot 122.000 Rusov vjetih. — Italijanski napadi ob Soči, na koroški in tirolski meji povsod zavrtnjeni. — Velike laške izgube. — Črnogorski napadi ob meji odbiti. — Kužne bolezni na Srbskem. — Nemške zmage proti Francozom in Angležem. — Anglija vojne trudna.

Položaj na severu je z vsakim dnevom za naše in nemško orožje ugodnejši. Pretežni del Galicije in vsa Bukovina nahaja se zopet v naši roki in krvavi boji se bijejo že v neposredni bližini Lemberga. Ruske armade so popolnoma razbite. Medtem ko so Rusi maja meseca več kot pol milijona vojakov izgubili, vjeli so nemški in naši vojaki tekem junija, torej v 14 dneh, več nad 122.000 Rusov. Usoda nešteti milijonov armade carja-batjuške se s krvavo resnostjo izvršuje.

Italijanska vojna ni imela doslej nobenega pliva na splošni vojni položaj. Vsi napadi naših zdajšnjih bivših „zaveznikov“ so bili doslej tako krvavo odbiti, da so laške železnice prenapolnjene z ranjenci, medtem ko na tisoče mrtvih italijanov ob naših mejah leži.

Položaj na Francoskem in v Flandriji je v splošnem nespremenjen. Krčeviti napadi sovražnika na nemško fronto so se vsi izjalovili. Isto tako brani z najlepšimi uspehi prijateljska Turcija svoje dardanelske duri. Na Balkanu pa se pričel zopet medsebojni dirindaj. Grčija, Srbija, Italija, Bulgarija, Rumunija in Črnogorska se zaburjajo v medsebojni konkurenci in nikdo ne ve, kaj se bode zopet v balkanskem peklenem otlju skuhalo. Pasamezni srbski in črnogorski napadi na naše meje so se ponesrečili. To je pokaz, da smo tudi na tej naši meji pripravljeni, omovino braniti.

Pričakovati je za konec tega tedna velikih dogodkov na severu. V splošnem pa je položaj nas in zveste naše nemške zaveznike tako goden, kakor še v poteku cele te vojne ni bil. Modimo ponosi na naše in nemške armade!

Avstrijsko poročilo od nedelje.

K.-B. Dunaj, 13. junija. Uradno se danes opoldne razglša:

Rusko bojišče. Na južno-vzhodnih mejah silijo vojaki armade Pflanzera nadalje zmagovito naprej. Po trdovratnih bojih zavzeli smo včeraj Tysmenico, Tlumacz in visočine severno Olesza. Južno Czernelica se borimo. Novi ruski napadi proti Zaleszczyki bili so krvavo odbiti.

Iz Bukovine napredujoč, čez državno mejo, vrgli so naši vojaki Ruse iz njihovih, ob meji pripravljenih močnih postojank nazaj. V zasledovanju zasedli smo več krajev Besarabije. Včeraj padlo je 1560 Rusov v roke zasledovalcev.

Na zgornjem Dnjestrju napadajo zavezanci uspešno v smeri na Zydaczov, kjer držijo še večje ruske moči južno obrežje Dnjestra.

V Srednji Galiciji dovedel je napad avstro-ogrskih in nemških vojakov do zavzetja Sieniawe in po zavrnitvi močnega sovražnikovega napada do zavzetja v naskoku vseh sovražnikovih postojank severno-vzhodno mesta. Tukaj smo 3.500 Rusov vjeli.

Ostali položaj je nespremenjen.

Italijansko bojišče. Ob Soči (Isonzo) vršili so se zadnja dva dni zlasti pri Plavi resnejši boji. Dne 11. t. m. tam od brigade Ravenna napravljeno poskus, pridobiti vzhodno obrežje, končal je s tem, da so odšli Italijani nazaj. Včeraj zjutraj prekoračili so Italijani zopet reko. Po hudem boju posrečilo se je našim vojakom, da vržejo so-

vražnika, ki je dobival vedno nove moči, nazaj in da obdržijo lastne svoje postojanke, pred katerimi je ležalo čez 400 mrtvih Italijanov, trdno v svoji roki.

Na koroškem in tirolskem obmejnem kraju trajajo topovski boji naprej.

Namestnik generalštabnega šefa: pl. Höfer, fml.

Zopet velika zmaga nad Rusi.

(Avstrijsko uradno poročilo od pondeljka.)

K.-B. Dunaj, 14. junija. Uradno se razglša: 14. junija opoldne.

Rusko bojišče. Združene armade v srednji Galiciji so včeraj nanovo napadle. Ruska fronta vzhodno in južno-vzhodno Jaroslava bila je po hudem boju predrta in je bil sovražnik pod najtežjimi izgubami k nazadovanju prisiljen. Včeraj smo vjeli 16.000 Rusov.

Medtem trajajo boji južno Dnjestra še naprej. Pri Derzowu, južno Mikolajewa odbili so naši vojaki krvavo štiri močne napade. Sovražnik izpraznil je potem v begu bojišče. Severno-zapadno Jurawne vsilili so zavezanci proti Zydaczowu in so pridobili včeraj po težkem boju Beguzno.

Tudi severno Tlumacza napreduje napad uspešno. Mnogo vjetih, katerih število še ni znano, padlo je tam v naše roke. Severno Zaleszczyki napadli so Rusi po 11. uri ponoči v tri kilometre široki fronti, štiri člene globoko. Pod velikimi izgubami se je ta napad v ognju naših vojakov izjalovil.

Italijansko bojišče. V bojih pri Plavi dne 12. junija pustil je sovražnik, kakor se je zdaj dognalo, čez 1000 mrtvih in jako veliko ranjenih pred našimi postojankami ležati. Včeraj pozno zvečer so naši vojaki tukaj zopetni napad kakor vse prejšnje zopet zavrnili. Italijani torej ob Sočini fronti niso mogli nikjer prodreti.

V koroškem in tirolskem obmejnem okraju se ni ničesar bistvenega zgodilo.

Balkansko bojišče. Južno Antovaca zavrnila je ena naših poljskih straž napad okoli 200 Črnogorcev po kratkem boju. Drugače je položaj na južnem vzhodu nespremenjen.

Namestnik generalštabnega šefa: pl. Höfer, fml.

Avstrijsko poročilo od torca.

K. B. Dunaj, 15. junija. Uradno se danes popoldne razglša:

Rusko bojišče. Vsled napada zaveznih armad so se skoraj na vsej fronti v Galiciji hudi boji razvili. Vojaki armade nadvojvode Jožefa Ferdinanda silijo po zavzetju Sienawie na vzhodnem obrežju Sana v severni in severno-vzhodni smeri naprej. Grad in majerija Piskorawice smo včeraj v naskoku vzeli in mnogo vjetih napravili.

Pod težkimi boji sili armada generalobersta pl. Mackensen na obeh straneh Krakowice in na Oleszyce naprej. Obenem napadajo vojaki generala Böhm-Ermolli Ruse vzhodno in jugovzhodno Mosciske, kjer krijejo nove sovražnikove postojanke smer proti Grodeku.

Južno zgornjega Dnjestra držijo velike ruske moči mostovje pri Mikolajewu, Zydzaczowu in Haliczu proti napredujočim zveznim vojakom armade Linsingen; reko doli pa stojijo vojaki generala Pflanzer-Baltin pred Mizniowom in Czernelico ter držijo zavzeti Zaleszczyki proti vsem ruskim napadom. Deli te armade so v Besarabiji med Dnjestrom in Pruthom tam stoječe ruske moči nanovo k nazadovanju prisilili in jih proti Chotinu ter ob Pruthu nazaj potisnili.

Število v galiških bojih od 12. junija naprej vjetih Rusov se je včeraj zopet za par tisoč povečalo.

Italijansko bojišče. Novi poskusi Italijanov, da bi prišli do naših postojank pri Tolminu in Plavi, ostali so zopet brezuspešni. Včeraj vladal je v posameznih oddelkih Sočine fronte mir. Po italijanskem parlamentarju prinešena grojnja, da naj se zaradi pokopavanja mrličev ogenj vstavi, se je iz vojaških razlogov odklonila.

Ob koroški meji vzletel je v naskoku štajerski landšturm mali Pal, vzhodno prelaza Plöcken, in je tri protinapade sovražnika na to obmejno goro zavrnil.

V tirolskem obmejnem okrožju tipa sovražnik proti naši postojanki in drži brezvplivni artiljerijski ogenj. Na neki obmejni točki prisilil je neki naš orožniški oddelek brez lastnih izgub neko italijansko kompanijo k nazadovanju in je vjel 58 Italijanov.

Namestnik generalštabnega šefa: pl. Höfer, fml.

Nemško poročilo od torca.

K. B. Berlin, 15. junija (W. B.). Iz Velikega glavnega stana se danes poroča:

Zapadno bojišče. Francozi so doživeli včeraj zopetni poraz. Vkljub njihovim

težkim izgubam od 13. junija so z veliko močjo nadaljevali svoj poskus prodiranja na fronti Lievin-Arras. Z velikansko porabo municije pripravljani in v tesnih vrstah izvršeni francoski napadi so se zopet brez izjeme izjalovili v ognju naših pridnih vojakov pod najtežjimi izgubami za sovražnika.

Severno Moulina sous Touvent (severno-zapadno Soissons) se nam še ni posrečilo, pridobiti dne 6. junija izgubljene jarke nazaj.

V Champagni severno Perthesa in Le Mesnila se je boj deloma zopet ponovil, brez da bi zamogel sovražnik kak dobiček doseči.

V nedeljo bila je cerkev v Leffinghu južno zapadno od Ostende med meščansko božjo službo od sovražnikove artiljerije obstreljevana. Več belgijskih civilnih oseb bilo je pri tem ranjenih.

Včeraj bilo je odprto mesto Karlsruhe, ki ni v nobeni zvezi z bojiščem in nima prav nikakoršne utrdbe, od sovražne flotilje letalnih strojev z bombami obmetano. Kolikor je doslej znano, bilo je pri napadu 11 meščanov ubitih in 6 ranjenih. Vojaško škodo se seveda ni moglo napraviti. Od enega naših bojnih letalnih strojev bil je en letalni stroj sredi flotilje ustreljen. Letalci so mrtvi. Drugi sovražni letalni stroj bil je pri Schirmecku prisiljen, da pride na zemljo.

Vzhodno bojišče. Zapadno Szawel naskočili so nemški vojaki vas Dauksze in so potem zavrnili več, od dveh do treh ruskih regimentov izvršenih protinapadov. Vjeli so 4 oficirje in 1660 mož.

Naše nanovo pridobljene postojanke južno in vzhodno ceste Marjampol-Kowno bile so včeraj opetovano in brezuspešno od velikih sovražnikovih moči napadene.

Sunili smo iz fronte Lipowo-Kalwarja naprej, vsilili v ruske linije in zavzeli spredajšnje jarke.

Tudi na Orzycu se je posrečilo našim vojakom, zavzeti v naskoku vas Jednorozek, Czerwona Gora in most vzhodno od nje. Doslej na tem kraju 325 vjetih Rusov.

Sovražnikovi napadi proti našim postojankam severno Bolimowa so se izjalovili.

Južno-vzhodno bojišče. V bitki od 13. na 14. junija od armade generalobersta pl. Mackensen tepensmu nasprotniku se ni posrečilo, da bi se vstavil v svoji zadajšnji pripravljeni postojanki severno-zapadno Jaworowa. Sovražnik bil je vržen, kjerkoli se je vstavil. Plen se poveča.

Vsled ojstrega zasledovanja so tudi ruski vojaki južno železnice Przemysl-Lemberg k nazadovanju prisiljeni.

Vojaki generala v. d. Marwitz vzeli so včeraj Mosciske. Desno krilo armade generala pl. Linsingen naskočilo je visočine zapadno Jezupola. Njih kavaljerija dosegla je pokrajino južno Marjampola.

Najvišje armadno vodstvo.

Avstrijsko poročilo od srede.

Dunaj, 16. junija popoldne. Uradno se danes poroča:

Rusko bojišče. V Galiciji niso zavzeli Rusi splošni napad vkljub najkrepkejši branji izdržati. Od naših zmagovitih vojakov hudotranjnik sledovani, umikajo se ostanki premaganih vojakov korov čez Cewkow, Lubaczow in Jaspolnjenim row nazaj. Južno Lemberške ceste je avstrijsko Böhm-Ermolli danes ponoči rusko postojanko na celi fronti v naskoku vzela in sovržnika čez Sadowa-Wisznica in Ruspolnjenim nazaj vrgla. Južno Dajestra se borimo predurbe čisti stirem. Vojaki armade Pflanzer so včeraj zjutraj Misniow vzeli. Dosedanje ruske in boji meseca junija prinesle so bogati plen. Od 1. do 15. t. m. so zavzeli smo 108 oficirjev, 122.300 vojakov, 53 hitalnov, 187 strojnih pušk in 58 municijskih vojakov.

Italijansko bojišče. Italijani skušali so nove posamezne napade, ki pa so povsod odbiti. Tako ob Soči pri Monfalkoni. Sagrado in Playa, na koroški meji krajine vzhodno Plöckena in v tirolskem obmejnem okraju pri Pentelsteinu.

Namestnik generalštabnega šefa: pl. Höfer, fml.

Popolni uspeh v vzhodni Galiciji.

Badimpeštanski list „Az Est“ poroča vojnega poročevalnega stana: V bitki na vzhodnem Gališkem na naši zapadni fronti med Sienawo in zgorajšnjim Dnjestrom doseženo smo popolni uspeh. Rusi nahajajo se nazaj v liniji v nazadovanju. Število vjetnikov čez 1000. Še ne more poročati, pa je jako veliko. Ob Dnjestru napadamo nadalje z največjimi uspehi in smo dosegli že jako mnogo zmag.

„Seara“ v Bukareštu poroča: Iz Galicije došli ruski vojaki pripovedujejo, da so bili na vsej liniji grozovite izgube doživeli. V vseh ruskih forih vlada panič. Ruski vojaki pripovedujejo, da so morali kot ranjenci v „laufšritu“ nazadovati in da so bili tri dni in tri noči na begu, da bi dobili le grizljaj jedi. Mnogo vojakov je orožje proč, da so lažje bežali.

Resnica o Srbiji.

V listu „Wiener Montagszeitung“ objavlja neki znani pisatelj pod naslovom „Resnica o Srbiji“ zanimiv članek, v katerem zanika vorce, da hoče Srbija z nami posebni mir skleniti. Srbija je danes postransko bojna čarar

Zusammenstoß zwischen Vorposten im Küstenland

Boji predkoroško Primorske

Prinašamo svojih o bojih avstrijskih in italijanskih predkoroško na Primorskem, tega katerih si je naš to v perfidni in izdajaje ita sovražnik že prikompravo svoje buče nemtrknil in kateri kateri bili povod že večji streljvažnejših ter za sin rorožje zmagovitih Murgodkov. V obče Massmo, da bode ta sčeliradi svoje zanimivopoznenj. Čitateljem ujalala.

jena usoda se bode odločila na obojih Poljske, Galicije in Italije. Za našo monarhijo se bori zdaj četrti zveznik kot prostovoljec v Srbiji in lomi vsak en bolj močlj vojnim materijalom dobro opremljene srbske armade. Ta grozni vojni prostovoljec je kužna smrt. Od 326 tujih in domačih zdravnikov, ki so začetkom vojne v službi bili, je v zadnjih mesecih 124, večina pa na pegastem tifuzu umrlo, med njimi tudi telesni zdravnik kralja Petra, ovi hudobni generalisima vojvode Putnika ter tujih ruskih vojakov. Vkljub tej sanitarni bedi Srbije popolnjeni sta vlada in časopisje z duhom sovraštva in strastne jeze proti Avstriji. Ogrski, Belgrajsko časopisje slavi vedno umor nadvojvode Franca Ferdinanda kot nacionalno junaštvo, kakor je bilo pred par dnevi v vodilnem listu belgrajskega predružbe čitati. Smer srbske državne politike pa razvidna iz uradnega lista „Samouprava“ od 4. p. m., v pragmatičnem članku „Sporazum interesov Srbije in Italije“, kjer se pravi, da je niti Avstro-Ogrske ravno tako za Srbijo kakor za Italijo kapitalna potreba kot jamstvo za boljše odnose obeh držav. To je položaj na Srbskem. Italijani pa so v Srbiji in ostane za Avstrijo trasti sovražnik, dokler stoji na bojišču še kakšni veliki sovražnik, ki to sovrašтво ojača.

Tirolski vojaki pridejo kmalu iz Galicije proti Italiji.

K.B. Dunaj, 15. junija. Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Odkar nam je Italija vojno napovedala, prihajajo k raznim višjim vojaškim komandam in oblastvam ginljive in od staroznanega patrioizma pričujoče prošnje iz Tirolske, da naj se brambo dežele domačim vojakom pripa.

Tirolsko ljudstvo je lahko prepričano, da dosega armadno vodstvo čustva, iz katerih te prošnje se na ozvirajo, v polni meri ceni in da bode kmalu čas prišel, ko bodejo hrabri tirolski vojaki, ki se zdaj še na severnih bojiščih bijejo, uničevanega starega sovražnika napadli in premagali.

(To pomeni: vrhovno armadno vodstvo je prepričano, da bode v Galiciji in sploh proti Rusiji kmalu odločitev padla, tako da se bode kmalu večje dele tam bojujočih se vojakov proti izdajalski Italiji poslali. Op. ur.)

Spor med Srbi in Črnogorci.

K.B. Sofija 12. junija. Poročila iz kompetentnega kraja pravijo, da so se med Srbi in Črnogorci v zadnjem času večinoma nasprotja zaradi Albanije pojavila. Kakor se trdi, prišlo je celo do bojev. Konečno so Črnogorci grozili, da se bodejo Albancev pridružili, ako bi šli Srbi proti Skutarju.

(To je bržkone izraz stare konkurence med Črnogorskim Nikito in revolverskim Petrom. Na vsak način je Balkan peklenški kotelj, iz katerega prihajajo vedno nova presenečenja in razočaranja. Op. ur.)

Kako ravna Italijani s svojimi lastnimi rojaki.

K.B. Dunaj, 13. junija. Iz vojnega tiskovnega stana se poroča:

Na kateri način vodijo Italijani vojno v obmejnih krajih naše dežele, v katerih stanujejo njih rojaki, kažejo sledeči dogodki: K neposredno ob italijanski meji ležim krajem, ki ležijo pred našo odporno črto in smo jih vsled tega izpraznili, spada tudi mala vasica Casotto v dolini Astico. Že dne 27. maja napadla je italijanska infanterija, močna približno ene kompanije, to popolnoma neoboroženo vas. Ob enem je zapričela tudi italijanska artiljerija ogenj, kateri je osem hiš poškodoval. Brez vstereljenja streljala je potem italijanska infanterija v vas in ranila pri temu sledeče ženske: Katerino Munari. Ano in Erthes Sterchele ter Massimo Sortori. Takoj po njih prihodu začeli so Italijani z plenjenjem vasi, ki se je pri poznejših obiskih vedno ponavljalo. Pri temu

niso napravili nobene razlike in niso vzeli le predmete, ki so jih rabili za izpolnitev svoje oprave, marveč so oropali tudi vse, kar se jim je zdelo vredno. Tudi gostilno Luca Sortori, katerega dva sinova sta že v jeseni na Italijansko dezertirala, bila je istotako oropana in demolirana, kakor imetje cesarju zvestega prebivalstva. Veseleje Italijanov trajalo je le kratke čase. Kajti ko so čez par dni tudi zadnji prebivalci Casotta, ki so v kljub vsemu do tedaj še doma vzdržali, k nam pobegnili, zapričela je sedaj naša artiljerija ogenj in je očistila vas od italijanskih vojakov. Ti dogodki kažejo, kako prav je imel italijanski zgodovinar Molmenti, kateri je zadnjič v „Corriere della sera“ pisal, da se italijansko prebivalstvo v Avstriji čez vojno manj veseli, nego se to v Italiji misli, da je nasprotno vsled dogodkov prestrašeno in razburjeno.

Ljuti napadi Hervéja proti francoskemu vodstvu vojne.

K.B. Pariz, 10. junija. V zvezi z včerajšnjim člankom, v katerem Hervé ostro obsoja, kako se poroča o dogodkih francoski publiki, obrača danes v „Guerre sociale“ kar najostreje svoje napade proti načinu francoskih vojaških operacij. Hervé piše: Vlada in armadno vodstvo ne smeta verjeti, da je narod od uspehov njihovih vojaških operacij v septembru navdušen, kajti v primeri s prinesenimi žrtvami so le premalenkosti. Vsi poskusi, predreti nemške črte pri Poissonu, St. Mihielu in v Champagni so se popolnoma ponesrečili. Izgube so strahovite. V sedanjem trenutku se skuša očitno prodreti pri Arrasu, pa tudi po začetnem uspehu se je ta ofenziva ustavila. Vsakdo ima vtis, da v vojaškem oziru ne gre dobro. Pričenja se vsakdo čutiti v nevarnosti. Hervé vprašuje, če je morda pomanjkanje municije vzrok nesuspeha ofenzive. Če je to pravi vzrok, potem bi ne smelo armadno vodstvo žrtvovati mu stotisoče človeških življenj pod pretvezo, da se hoče olajšati Rusom delo. Vsekakor pa se mora uvideti v očiteljeno nemogočnosti doseči kak uspeh, da mora biti v porabi francoskih čet nekje napaka. Armadno vodstvo pa mora vedeti, kje da ga tišči čevljev ter mora tudi temu odgovarjajoče nastopiti.

K.B. Curih, 10. junija. „Neue Züricher Zeitung“ poroča iz Ženeve, da je bil Hervéjev list „La Guerre sociale“ ustavljen.

Amerika in Nemčija.

Te dni je došla nota amerikanske vlade na nemško, v kateri se nadalje razpravlja o znani zadevi podmorske vojne. Amerikanska vlada je sicer precej doktrinarna, vendar pa ni vtis tak, kakor da bi se hotela Amerika podati v kako vojno pustolovstvo. Upanje je, da se bode ta diplomatski spor mirnim potom rešil. S to željo soglašajo sicer tudi večji del amerikanske javnosti.

Kapitan pl. Mücke o bojih v Dardanelah.

Kapitan ladje „Emden“ plem. Mücke je predvčerajšnjim sprejel urednika „Neues Wiener Tagblatt“ in se je izrazil o akciji v Dardanelah sledeče: Dardanele stoje kakor železo in ne

more se jih dotakniti. Prav posebno me je amiziralo, ko sem bral zadnjo izjavo Churchillovo, ki je svojim potrpežljivim rojakom, kakor znano, pred par dnevi pripovedoval, da je pričakovati zmag nad Dardanelami, kakršne še ni bilo v zgodovini Kdor pozna prave razmere, ta more na take baharije odgovoriti le s posmehom. To bo zopet ena onih blamaž, ki je že tolikrat doletela Churchilla. Tako je na primer tudi rekel, da je v najvažnejši in najodličnejši dobi angleške mornarice na njenem čelu in se je tudi s tem blamiral, ker je ravno nasprotno res.

Treba je pomisliti, je nadaljeval Mücke, da so Turki izborni vojaki in se na Gallipoli posebno izborna bijejo. Izkranci kôr zaveznikov, ki jim je nasproti stal, je štel pričetkoma 60.000 mož, ki so se ob morskimi obali trdno vkopali. Napadi Turkov proti temu izkrancemu kôru so začetkoma trpeli vsled tega, ker artiljerija angleških ladij ni dopustila, da bi se njihovi napadi razvili, in je s svojimi težkimi topovi prevladovala vso ozemlje ob obali. Položaj pa se je izpremenil v onem hipu, ko so se prikazali podmorski čolni. Potem je šlo zelo hitro.

Angleži so izgubili ladje: „Goliath“, „Triumph“, „Agamemnon“, „Majestic“ v enem tednu, Francozi „Casablanca“ in še neko ladjo. Tudi druge sovražne ladje so še izgubile. Brodovje zaveznikov se je umaknilo in ga ni več videti.

Zdaj je cilj Turkov, uničiti izkranci kôr, ki se je po težkih izgubah zdaj zopet izpolnil na 60.000 mož. Vse kaže, da bodo to dosegli. Na Gallipoli se nahajajoči Angleži in Francozi morajo svojo pitno vodo s seboj voziti, ker je tam ni. In ker je njihova zaloga vode pošla, jim jo morajo dovažati na posebnih majhnih transportnih ladjah. Toda tudi to dovažanje podmorski čolni vedno bolj otežkočajo in bo končno najbrže popolnoma onemogočeno. Potem pa preostaja za angleško-francoski izkranci kôr edinole kapitulacija.

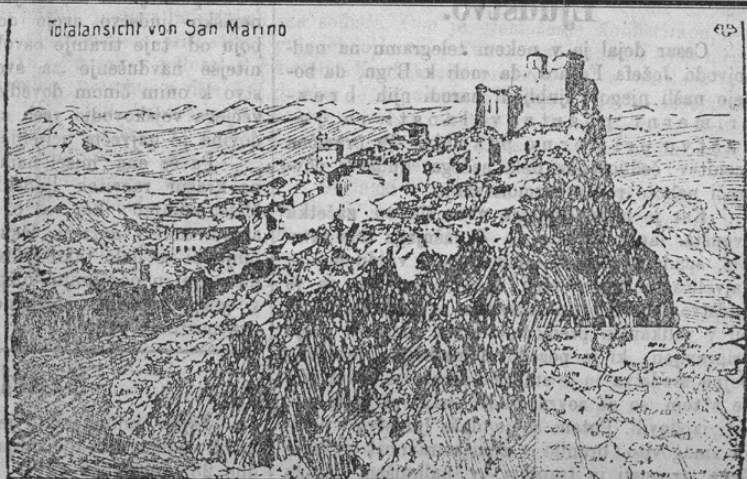
Zavezniki so, ko so pričeli to podvzetje, pregledali eno izmed najvažnejših načel vojne vede, namreč splošno priznano načelo, da se ladij proti utrdbam na kopnem sploh ne sme uporabljati. Končno je rekel kapitan: „Municijsko vprašanje Turčije ne povzroča nobene skrbi več. Zdaj je dovolj municije.“

Špijonaža v Belgiji.

K.B. Berlin, 13. junija. Wolffov urad poroča: V Lüttichu so usmrtili 8 špijonov. Od začetka vojne sem rabijo naši sovražniki veliko število špijonov, ki v domovini in v od naših vojakov zasedenih pokrajinah novice zbirajo ter na gotova centralna mesta odajajo. Gre se za daleč razširjeno uredbo, ki je v vseh svojih delih spretno delovala. Že dalje časa bilo je nemškim oblastnijam znano, da se nahajajo v raznih holandskih mestih središča vohunstva, katerih delovanje se je zlasti v Belgiji čutilo. Zdaj se je posrečilo, razkriti celo organizacijo, katere sedež se nahaja v Maastrichtu in jo napraviti neškodljivo. Nič manj kakor 17 špijonov se je vjelo in pred sodnijo postavilo. Dognalo se je, da so ti špijoni iz Belgije neprenehoma svojim voditeljem v Maastrichtu vesti o prevažanju vojaštva po belgijskih železnicah posredovali. Vojno sodišče v Lüttichu izreklo je čez te vohane že 5. t. m. sodbo. 11

San Marino.

Prinašamo sliko o „celi državici“ republiki San Marino, ki je baje tudi Avstriji in Nemčiji vojno napovedala. San Marino leži v Italiji (glej shki dodani pregledni zemljevid) in ima armado celih 1000 mož.

obtožencev bilo je obsojenih na smrt, ostalih 6 pa na skupaj 77 let ječe. Dne 7. t. m. se je 8 špijonov ustrelilo. Za ostale tri se glede milostne prošnje še ni odločilo. S tem uničenjem 17 agentov se je prizadelo sovražnikovi špijonaži hudi udarec. Istotako hitra kakor stroga justica nemških vojnih sodnij pa bode k izdajstvu nagnenemu delu belgijskega prebivalstva primerni strah dala.

Anglija trudna vojne?

Iz švicarskega mesta Berna, ki se je izkazalo v sedanjih vojni kot prvorazredni vir diplomatskih poročil, posreduje se sledečo vest:

Anglija je prepričana o nemogočnosti nadaljnega uspešnega vojskovanja Rusije od 2. maja sem, to je odkar se je posrečilo rusko fronto pri Tarnow Gorlici prodreti. Glavni vzrok leži v velikanskem pomankanju streliva.

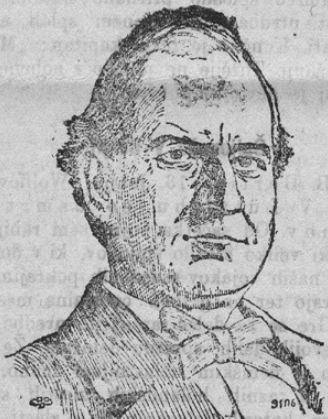
Anglija hoče potom Amerike na mir siliti. Bryan je zaupnik angleškega zunanega ministerstva z ozirom na vprašanje miru. Njegov odstop se je zaradi tega zgodil.

Ne smatra se za nemogoče, da se izda prepoved izvoza streliva iz Amerike. Anglija bi ta povod porabila, da zapusti svoje zaveznike.

(Ta vest izhaja, kakor rečeno, iz dobrega vira; vendar pa ni uradna in je dvom o njeni resničnosti bolj ali manj opravičen. Na vsak način pa dokazuje, da prizna že vso inozemstvo nemške in naše zmage. Op. ur.)

Državni tajnik Bryan.

Poročali smo že v zadnji številki, da je ameriški državni tajnik Bryan, katerega slika danes priobčujemo, odstopil. Ta odstop se vtemeljuje s tem, da Bryan ne soglaša z nazori, ki jih ima predsednik Zedinjenih držav, Wilson

Stassekretar William J. Bryan.

o svetovni vojni. V Ameriki sta namreč dve stranki: ena, ki hoče na vsak način, da napove Amerika in Nemčiji vojno in druga, ki hoče ohraniti mir. Kakor vse kaže, je zadnja mirovna stranka v večini.

Ljudstvo.

Cesar dejal je v nekem telegramu na nadvojvodo Jožefa Franca, da moli k Bogu, da bodo našli njegovi ljubljani narodi njih brezprimerni požrtvovalnosti in junaštvu primerno plačilo. Ta pravična ocenitev čednosti in dela našega ljudstva povzroči nehotne resno razmotrivanje.

Kar je naše ljudstvo v orožju od začetka avgusta lanskega leta do današnjega dne izvršilo, spada k najbolj občudovanja vrednemu in največičastnejšemu vseh časov. Najprvo se je ljudstvo izobno zoperstavljalo sovražniku, ki je bil v velikanski premoči, že več mesecev preje pripravljen, ki je posedoval najboljša tehnična bojna sredstva in je stal pod izbornim vodstvom; že s tem so se sovražnikovi najvarnejši načrti izjalovili. Potem se je naše ljudstvo v orožju zmagovito branilo v zimi naravnost nezaslišane strogosti in trajanja, v najhujšem mrazu in divjih snežnih viharjih, v težavnem visokem

gorovju Karpat, branilo proti morju naskakujočih sovražnikov. In zdaj, po desetmesečnih težkih bojih podi največjo armado sveta z uničujočimi udarci iz zasadenih pokrajin, medtem ko je ob strani zvestega zaveznika nasprotniku samemu iztrgalo deželo, ki je za tisoče kvadratnih kilometrov večja, nego je imel sovražnik naše zemlje kedaj v roki.

Da, naši vojaki! So ljudje, ki imajo o besedi „vojak“ povsem napačni pojem. Njim so vojaki še vedno posebni stan ali poklic. Nekaj kar poleg ljudstva samostojno obstoja. Tega pa od vpeljave splošne vojne dolžnosti ni več. In ta velikanska svetovna vojna, ki je vse za boj sposobne može in mladeniče vzela, je zadnjim sledovom starega vojaškega poklica konec napravila. Oni, ki se tam tako zmagovito borijo in izdržujejo najhujše napore, to niso več stoječa armada sama. Takoj prvega dne so z mladim moštvom odhajali rezervisti in nadomestni rezervisti in potem so jim sledili milijoni črnovojniki, starih in mladih, proč od polja, od delavnice in iz pisarne in katedre.

Eden dunajskih regimentov sam poslal je že 30.000 vojakov na bojišče in vendar šteje normalno vojno stanje regimenta samo 4000 mož. Da, to ni več stari vojaški stan, — to je vse ljudstvo, kise tam zunaj bori. Kmet in učitelj, tovarniški delavec in rokodelc, hlapec in vseučilski profesor, uradnik in študent oblečeni so v sivo obleko, oboroženi z orožjem, ki ga poznajo dostikrat komaj par tednov, — in ti bijejo velike bitke, največje v svetovni zgodovini ter dosegajo krasne zmage. Pojma vojak in ljudstvo se ne moreta več ločiti, sta v enega spojena.

In naši oficirji! Posebni kapitel zgodovine sedanje vojne se bode pečal z našimi oficirji. Eno pa se zdaj že lahko reče. Cesar je že pred meseci pomen in delo rezervnih oficirjev posebno pohvalil.

Boj pa ne odločijo edino junaki na bojišču, marveč tudi tisti, ki so doma ostali, s svojimi civilnimi čednostmi. V spoznanju podrobnosti, z mirno a trdno odločnostjo vstopilo je naše ljudstvo v to veliko vojno. Svoje prepričanje je v resnih besedah izražalo. Nikjer surovih izgredov nezrele ali bolesterne strasti proti sovražnikom. Plemenitost v vseh položajih, tudi v hudih urah, ki nam jih je ta vojna prinesla. Svoje najboljše je dalo naše ljudstvo: svojo mladost, veselje, ponos družin, pa tudi njih reditelje. Brez da bi težilo in delalo težave, vzelo je nase nezaslišano breme draginje. Naravnost iznajdljivo je bilo v delih skrbi za od vojne najhujše prizadete. Dalo je državi prostovoljno svoje prihranke v razmerju, ki je prekosilo vsa pričakovanja. Posli, delavci, učitelji, nastavljenici, mali ljudje so bili, ki so razmeroma najvišje svote vojnega posojila podpisali.

Ljudstvo je bilo, ki je napravilo dosedanje uspehe!

Cesar se zahvaljuje ljudstvu in prosi od neba plačilo za brezprimerno junaštvo in požrtvovalnost ljudstva. In zato se zahvaljujemo cesarju; kajti s tem, da delo ljudstva modro in pravično oceni, imamo jamstvo, da bode ljudstvu po vojni tudi v istini plačilo, ki mora tudi obstojati iz onih dobro, katere ljudstvo v socialnem veku zahtevati sme in mora.

Spominjamo se, da je ravno pred 100 leti nemško ljudstvo svojo domovino v junaškem boju od tuje tiranije osvobodilo. Le najplemenitejše navdušenje za svobodo je takrat ljudstvo k onim činom dovedlo, s katerimi je največjega vojskovodje vseh časov premagalo. Zgodovina je največja učiteljica vseh časov.

Pa še ena misel nam pride, ako gledamo na krasni razvitek ljudskih moči v tej vojni. Misel namreč: kaj vse bi se dalo s tem ljudstvom tudi v mirnem času doseči! Na tako stopinjo bi se dalo tako ljudstvo pri pravem razumevanju in ocenjenju njegove eneržije dvigniti v gospodarskem, socialnem, kulturnem in npravnostnem oziru!

Svarilo.

Vojno ministerstvo je že v pozni jeseni 1. 1914. izdalo naredbo, objavljeno v dnevnikih z dne 28. novembra 1914, da je namreč pri bodočih oddajah večjih naročil za armado na trdke

in podjetja v kraljestvih in deželah, zastoplj drage v državnem zboru, ponudnikom naložiti katere obveznost, obdržati si navadno število zasebnih uslužbencev in jim tudi ne znižati Najb hove plače, ker bi ne bili sicer samo za se ne daljnih naročil izključeni, ampak bi se zaradi tak tudi že oddana naročila stornirala.

V zadnjih mesecih pa je bilo slišati hanj šel ne pritožbe iz krogov zasebnih uslužbencev jih ne se namreč mnogo večjih tvrdk, ki so pri plavstva, vah vojnih potrebščin neposredno ali pos, prebiv udeležene, za omenjene naredbe ne brig lasti bi in da so zmanjšale število uslužbencev, ozoročilih jim znižale plačo. Tako postopanje se m za to, danih razmerah označiti kot kršenje najpudi na j nejših socialnih dolžnosti.

Vsled tega je e. k. ministerstvo za notni inter stvari vse politične deželne oblasti na ta jora san opozorilo in jim naročilo, ga po moči zadržati mo ta namen je bilo zaukazano vsem politični ajmanj okrajnim oblastem (okrajnim glavarstvom, gistratom mest z lastnim štatutom), da n zvezi z vsemi organi, ki pridejo v poštev vsemi sredstvi delujejo na to, da se imeno ministrska naredba kar najnatčajnejše izpolni.

V slučaju, da bi ostal tak vpliv brezničie šen, naj se pritožbe prizadetih zasebnih u Prijn bencev, ki naj se prijavijo pri okrajnih ob račun ni vjih, po dovršeni preiskavi predložijo ministru, ja 191 za notranje stvari, da dobi isto razpregled Vče jani tu tičnih tvrdk.

Pazite na besede!

Sledeči opomin iz čitateljskih krogov, se ga naj dobro pomnilo, so priobčile „Leipa blažen N. Nachrichten“:

Govoriti je večkrat manj ko srebro in tihitel čati več ko zlato. Vojska prinaša vsem priantari nikom naroda nove naloge. Tukaj naj bi se a so za zorilo na neko dolžnost, katere na vidik marsi, ter g sploh ne more spolniti. Izpolnjevanje pa pri, razje: deželi največjo korist, zanemarjenje pa najvrebuh i škodo. Gre za dolžnost zamolčanja vsakega ov vis banja vojnih čet, zlasti na železnicah. Po ukoj na niki, ki imajo opravka na prometnih prog 5 mč po vojščakah, ki izvejo po svojih polkovnih va ofic varih ali po svoji službi o gibanju vojske, l nad sorodnikih vojščakov, katerim ti naznanij rasen svrho svidenja svoj prihod na gotove kolodov, akn, r pa tudi po samih brezdelnih opazovalcih vlah, reoblek ki si od mostov, plotov, potov, da iz njih repelja pomnijo njih smer, število, velikost ali celo ussin, vilke vojnega kora ali polkov in potem to Polo. ame z prej pripovedujejo, se lahko povzročijo najvame z nesreča. Pri zvišanih oblikah prometa s pisvo tu časopisi, brzojavom, kolesi in avtomobili se trizor. širjajo vesti, zlasti o vojnih dogodkih, še hitr ko v prejšnjih časih.

Vohunstvo v vojski nikoli ne preneha. V dval stva vojske rabijo vedno zanesljivih poročil dogodkih pri sovražniku. Da jih dobijo, jim vsako sredstvo prav. Zato ne potujejo njih Kn kupljeni donašalci zanesljivih poročil le ob šca vs žavnih mejah, temveč tudi po deželi vedno okopljenj. Pri starinarju si kupijo deželno uniformo, vnejša dajo na rame visoke regimentne številke, v rst pridajo železni križ, se opirajo kot šepajoči a bi palico, se poslužujejo celo železnic, da pridajo je š za sovražnikove tajnosti. Vsled na kolodov poča nabite prepovedi, da se ne smejo vojščaki spušču pato, s civilnimi osebami v razgovore o vojaških kušen devah, jim je ta pot takorekoč zaprta. Telovati varovani v meščanskem oblačilu romajo dru Mc okoli, se smučejo okoli meščanov in skušajo vi Rus poizvedeti, kar hočejo znati. S samo edij krajji opazko: „Danes se je peljal mimo xai voj, vsled kôr“, vojni kôr N. gre na Poljsko“, „včeraj tna 2 mimo potoval general N.“ se lahko takim hvezel dem razkrije vse, kar bi radi vedeli. Toda t j, k samo moških, temveč tudi žensk se poslužujet a v za vohunstvo. Pripetilo se je celo, da so si ntere katere dame pri obisku lazaretov v nekem vame o likem mestu zapomnile številke polka in kroj v kjer so bili vojaki ranjeni in si tako pridobifa h vednost, kje se nahajajo celi vojni kôri. Prinaša takih poročilih storjena škoda je različno velikaničljji Pa tudi eno edino poročilo o ojaženju gotoveudmi mesta čet na fronti ima lahko za posledico pi po, novljenje ali povečanje sovražnega ognja, a enk brez haska vzame tolikim našim vojščakom lanega življenja, ki je z nadaljevanjem vojske vednevu,

bolj dragocen. Skoraj gotovo bi bil vspek markatere bitke še izdatnejši, če bi ne bil sovranski prehitro pončen o naših namerah.

Najbolje bi bilo, da si vzame vsakdo naprej, da se ne briga za take stvari. Pospešiti ali zadržati takega gibanja ne more. Gotove sodbe o namenu ne morejo dati niti vojaški krogi, tem manj še laji. Zakaj bi se tedaj ukvarjali s stvarmi, ki jih ne razumemo? Zastonj se trudijo vojaška oblastva, da varujejo tajnost. Ali kaj to pomaga, če prebivalstvo vse te namere vedno prekrizja? Zlasti bi bilo potrebna velike opreznosti pri takih poročilih pri otrocih in ženah, jim prepovedati, se za to zanimati ali o tem dalje govoriti. Pa tudi na javnih mestih ali v gostilnah naj bi se o tem ne govorilo, akoravno je težko si pridržati interesantno poročilo. Nemški vojak se ne mora samo biti za domovino temveč mora tudi znati molčati, ali naj ne zamore nemški meščan najmanj slednjega?

Pisma iz bojnega polja.

(Izvirni dopisi).

Uničenje letalnega stroja „Città di Ferrara.“

Prijatelj našega lista, spodaještajerski domačin nam piše iz Lussina z dnem 9. junija 1915:

Včeraj zjutraj ob 6. uri so si skuhalo Italijani tukaj polento! Slučaj je bil ta-le: Ob 3. uri 30 min. se je opazilo zrakoplov (italijanski) v smeri proti Reki. Bombardiral je torpedne tovarne in kolodvor. Nato je obiskal lep kos Dalmacije ter jo mislil potem pobrisati čez Lussin v blaženo deželo polente. Pa tukaj ga je zadel zasluzena usoda. Eden naših letalcev ga je prehitel in takoj pozval, naj se uda. Seveda polentariji niso Rusi, da bi takoj dali roke kvišku, pa so začeli streljati s strojno puško na letalca ter ga tudi nekoliko poškodovali. Tega pa je to razjezilo, pa mu je takoj dal eno vročo v trebuh in takoj so svignili plameni več sto metrov visoko iz njega. Naše torpedovke so bile takoj na licu mesta in rešile iz vode 2 oficirja in 5 mož, med temi 2 ranjena na opeklinah, dva oficirja sta se pa že potopila. Zrakoplov je bil nad 63 m dolg in 17 m v premeri. Bil je krasen prizor iz trdnjave v čistem jutranjem zraku, moj prvi te baže v tej vojni. Vjetnike so preblekli v uniforme naših mornarjev in jih prepeljali v Polo. Naš letalec prišel je srečno v Lussin, popravil poškodbe v pol uri in odletel v Polo. Med delom so ga obsipale tukajšnje dame z venci in cvetkami, ki si jih bode gotovo tudi hranil v spomin, kakor tudi mi ves prizor. Pozdrave Ptujčanom!

H.

Hvala in čast kmetiski ženi leta 1915.

Kmetica, ta močna, krepka ženska, rediteljica vseh svojih otrok, tovarišica v delu in o okoliščinah svojega moža, najzvestejša in najnarmovnejša hčerka matere zemlje: letos se je ilke, sverstila i ona v svetovno borbo, joči neza bitje in nebitje domovine. Z pridejoma je šla polagoma h koncu: led, sneg, vodovje odvorile počasi skupnilo; in potem se je moralo z spuščati topota, plugom in obrano ter vsem drugim prekih za izkušnim orožjem vrt, polje in vinograd oba. Tode delovati.

Mož ali odraseni sinovi se bijejo kje s Srbi ali Rusi, tako da primanjkuje na vseh koncih edino in krajih delavnih možkih rok. Nevedni bali so i vojne vsled tega, da bode izostala blagoslovljena čeraj je letna žetev; kajti kdo za božjo voljo naj bi im lju-prevel težko delo obdelavanja zemlje? — Kdo? Toda ne j, kmetica! Nešminkana, edno tužujejo stavna, krepka kmetica! Kmetica, o si ne-kate neokretnosti zbijajo fine, hitre mestne em ve-dare ob vsaki priliki svoje šale, ki v počasni n kraj, boji v svojih žuljavih rokah namesto modernega ridobilemna košaro z zelenjavo ali jajci na sejmische bri. Poprišina; kateri se prefini gospodeki na pešpotu velika, zaničljivo smehljajo in ki se v občevanju z otovega ljudi prav odkritosrčno vede. Ja, na pešpotu ico po ali po cestah mesta, to je že res! Obiščite jo nja, ki pa enkrat na njenem domu! Ja, sledujte jo od om lučranega jutra do poznega večera v živinskem vedno hlevu, na dvorišču, v kuhinji, na polju, na gnoj-

nem vozu; in čutili bodeite ali sveto spoštovanje, ali pa vam primanjkuje vsak čut za dlovečansko velikost. Kajti res je nekaj veličastnega, biti v svetovnem gospodarstvu tako zanesljivo in ne-trudljivo kolesce.

In vi fini, dobro oskrbljeni gospodeki in ve dame, vi ste lahko pomirjeni; v jeseni prinesle bodejo njive in vinogradi ravno tako žetev, kakor da bi živeli v najsočnejšem miru. Zato že skrbi kmetica, pa če ji poteka kri iz prstov. Vi pa smete potem po žetvi vživati zopet pri slastičarju ali v kavarni fini, beli kruhek. Tudi pri obedu, k dobro dišeči pečenki vam ne bode primanjkovalo belega, dobrega kruha. Zato skrbi že kmetica, ta najzvestejša hčerka matere zemlje. S. („Mitteilungen des Vereines Südmark“).

Razno.

Cenjeni naročniki naj oprostijo, ako pride list zdaj pozneje. Naša krivda to ni. Vsled vojne je železniški in poštni promet tako omejen in predružen, da prihajajo vsi listi zakasnjeno. Kar je v naših močeh, se bode gotovo storilo, da dobijo cenj. odjemalci „Štajerca“ pravočasno.

Prebiranje 43 do 50-letnih črnovojnikov. Črnovojniška dolžnost se je vršila do 50. leta. Popisati se morajo zato črnovojniki od 43 do 50. leta. Priprava za poznejše prebiranje črnovojnikov, ki pridejo v poštev, bo zahtevala precej časa in se zdaj izvede. Vsi tisti, ki so rojeni v letih 1865 do leta 1872 in tisti letnikov 1873 in 1874, ki so po dosedanjih postavnih predpisih predčasno izstopili iz črnovojniške dolžnosti in ki so zdaj zopet podvrženi črnovojniški dolžnosti, se morajo v svojem bivališču, ko se proglasi dotični razglas, prigrisati pri občini, oziroma pri magistratu. Nova določila o prigrisatvi, osobito o zglasilnih rokih in o izjemah o zglasilni dolžnosti so razvidni iz razglasa. Prigrisati se morajo tako tisti, ki so že služili kakor tudi tisti, ki niso služili, ker bosta pri prebiranju, ki se vrši pozneje, obseženi obe kategoriji. Nova postava o črnovojniški dolžnosti določa, da tisti, ki so še pred 19. letom starosti prostovoljno vstopili v skupno brambno silo, izstopijo iz črnovojniške dolžnosti koncem tistega leta, v katerem dopolnijo svoje 47. leto. To določilo naj se tako tolmači, da je v tem oziru merodajna edino okoliščina, če je pred svojim 19. rojstnim dnevom bodisi kot enoletni prostovoljec ali če je služil radno službeno dobo, prostovoljno vstopil v skupno brambno silo. Merodajen je dan asentiranja. Prigrisati se morajo tako avstrijski kakor tudi tisti ogrski črnovojniki, ki bivajo v Avstriji, prigrisati se pa za zdaj še ni bosensko-hercegovskim obvezancem. Končno se še pripomni, da gre le za pripravo svoječasnega prebiranja zgorajšnjih črnovojniških letnikov, prebiranje in vpoklicanje se izvede pozneje.

Vojno zavarovanje. C. k. namestništvo nam piše: Vojno zavarovalno akcijo pomožnega zaklada za vdove in sirote je pospešilo c. kr. namestništvo za deželno brambo na posebno učinkovit način s tem, da se je priznala zakladu za vdove in sirote za predplačila, ki se dajajo na državni vzdrževalni prispevek v svrbo vplačila vojnih zavarovalnih premij, pravica iztirjanja v smislu § 7 zakona o vzdrževalnem prispevku z dne 26. decembra 1912. Po teh v odloku c. kr. ministerstva za deželno brambo z dne 5. maja 1915, odd. XVII št. 9322 zapopadenih odredbah je pomožni zaklad za vdove in sirote v stanu, omogočiti vsaki rodbini, ki uživa državni vzdrževalni prispevek, da sklene vojno zavarovanje proti čisto malenkostnim polumesečnim vplačilom. Za zavarovanje črnovojnika s K 1000— znaša polumesečna po odbitku od vzdrževalnega prispevka plačljiva premija samo K 3.75. Ta malenkostni znesek bode gotovo vsaka rodbina rada žrtvovala, da se obrani pred bedo v slučaju smrti svojega reditelja. Potrebne tiskovine za sprejetje zglasil k vojnemu zavarovanju bodo v kratkem dospela k občinskim predstojnikom, župnijskim uradom in šolskim vodstvom, na katera se naj stranke obrnejo. Vrhu tega podeljuje pojasnila radovoljno predsedništvo pomožnega zaklada za vdove in sirote na Dunaju I, Schwarzenbergplatz št. 1 in zastopstvo tega za-

klada v Gradcu, Kaiserfeldgasse št. 19 (Grazer Selbsthilfsverein).

Pobeg vojnih vjetnikov iz jetnišnic. C. kr. okrajno glavarstvo nam piše: Prebivalstvo se s tem živo opozori, da je dolžnost vsakega patrijotično mislečega državljana, po vseh močeh si prizadevati, da se pobegli vojni vjetniki najdejo in izroče najbližnjemu orožniškemu poveljstvu, oziroma da je vsako poročilo o takšnih osebah nemudoma naznaniti bližnjemu oblastvu. Prebivalstvo se svari pred takšnimi pobeglimi vojnimi vjetniki, ki najbrž ogledujejo in pozvedujejo, in se posebno opozori na to, da bi se moral vsakdo, ki bi takšne, pobega sumljive podpiral, jim dajal pomoč, (prenočeval itd.) najstrojje je kaznovati. Posebno velja to za gostilničarje, ki imajo ne glede na te zakonite posledice in zaradi prestopka proti predpisu o zglašenu pričakovati, da se jim odvzame gostilniška obrtna pravica. Prebivalstvo se tudi svari, vojnim vjetnikom civilno obleko prodajati ali darovati, ker se jim s tem pobeg olajša, torej s tem stori kaznjivo dejanje.

Sladkor. Uradno se razglša, da so popolnoma neosnovane vse vesti, da bo zmanjkalo sladkorja ali da se bodo cene znatno zvišale. Zaloga sladkorja so tako velike, da popolnoma zadoščajo in bo vlada z vso eneržijo nastopila proti poskusom nepravilne podražitve. Tudi se bo preprečilo vsako zbiranje zalog. Za slučaj, da v kakem kraju nastopi začasno pomanjkanje sladkorja, je preskrbljeno, da dobe za konsum prihodnjih štirih tednov občine dotični sladkor in to s posredovanjem trgovinskega ministerstva.

Zakon o konfiskaciji premoženja izdajalcev. Uradno se poroča: Število naših sovražnikov se je pomnožilo in monarhija mora svoje moči še bolj napeti, da se jim upre, mora pa tudi vse storiti, da zaduši, če mogoče s primerno ostrostjo vsako izdajalsko početje že v zarodku. Žrtve, ki jih doprinašajo zvesti državljani, ne smejo priti v nevarnost ali pa celo postati brezuspešne, vsled zločinskih dejanj posameznikov. Radi tega je potrebno, da se odraščila moč zakona ojači in da se s kazensko odgovornostjo izdajalca združi tudi jamstvo za škodo, ki bi nastala državi iz njegovega zločina. To je temeljna misel cesarske naredbe, ki jo priobčuje uradna „Wiener Zeitung“. Kdor dezertira kot vojak k sovražniku, kdor dvigne v vojnem času po krivem svoje orožje proti avstro-ogrski monarhiji ali njenim zaveznikom, kdor služi sovražniku z vohunstvom ali sicer z dejanjem ali nasvetom, ta naj bo primoran odškodovati državo za svoj zločin. Zločinsko dejanje mora biti izdajalsko. Ni treba, da bi ravnal storilec v odkitem ali skitem sporazumu s sovražnikom. Izdajalec je tudi tisti, ki sicer nima s sovražnikom nobenih zvez, ki pa počenja dejanja, ki so za sovražnika koristna in ki podpirajo njegove vojne namene. To je glavni znak izdajalskega početja. Izdajalec je dolžan povrniti škodo, ki je nastala neposredno ali posredno iz njegovega početja. Povrh pristojna državi tudi primerna odškodnina, ki jo naj določi sodnik. Da se državi povračilo škode zasigura, je pristupno konfiscirati premoženje obdolženca že tekom kazenske preiskave. Kazensko postopanje se vrši v vojnem času pred vojaškim sodiščem, po sklenjenem miru preide kompetenca na civilna kazenska sodišča. Čim je premoženje konfiscirano, izgubi obdolženec pravico, razpolagati z njim med živimi. Konfiskacija premoženja že umrlega izdajalca je dopustna le tedaj, če je bil izdajalec že pravomočno obsojen in če premoženje dedičem še ni izročeno. Tozadevna končna odločitev spada v kompetenco višjega sodišča.

Občinski svet na Reki razpuščen. Vsled neprestanih sporov med županom Corossacom in občinskimi svetniki je ogrska vlada občinski svet na Reki razpustila ter odredila nove volitve.

V zadnjih 10 mesecih nas je življenje marsičesa naučilo, tako da lahko danes rečemo: navajeni smo, žalibog, že na vse: na poročila o uspehih in na poročila o neuspehih, na upanja in na dvome, na nove vojne napovedi in prelomitve zvestobe, na ranjence, na patrijotične manifestacije, na dejanja občudovanja vredne hrabrosti, na strahotne pomorske katastrofe in veličastne goljufije vojnih liferantov, na 42-centimeterske topove, na okna brez zaves v želez-

rekega
emente
eki sod

di jemo
agoceno
ne začne
vrši prva
ri tedne
se sadi
timetrov
nekoliko
zhlapeva
ora prar
deležje

jo in se
nejo no
ana en
more v
zhlapeji
Peso je
rastline
e po iz
ice lažje

za naš

sadova
ovečane
izmeri
potrebno
že pri
iz Nem
i na se
strokov
asad ze

pruznih
a imajo
stava, je
ta s ko
vnati in
i nepri
plesnijo
za sama
di težka
bruzo in
asti tud
za po
vati, da
je lahko
kladanje
aja pro
i dobav
ri pode
porablja
Blago
a vedne
plasteh
merne
č vlažn
v 8 d

anje

a. —

pre
ad
Ga
moč
vanje
meri
jo o
ujeje
e ru
ališk
izgu
rgli
ojak

Lubascow, vzeli so Rusom po težkem boju Niemirow in so vsilili naprej proti Janowu. Ob lemlerski cesti vrgli so naši vojaki močne zadnje straže in so **vzeli v naskoku ob polnoči zapadni del Grodeka.**

Italijani za nič!

Ob Sočini fronti odbili so naši vojaki pri Plavi zopet več napadov pod težkimi izgubami za nasprotnika. V skalnatem okrožju Krna trajajo boji pogorskih vojakov naprej. Ob koroški meji se ni ničesar bistvenega zgodilo. Na Tirolskem so se zavrnili sovražni napadi na raznih krajih.

Razkuževanje vojaškega perila. Mnogo naših vojakov pošilja sedaj svojo perilo domu, da se ondi spere. Mogoče je, da se v takih slučajih prenese mrčes ali pa kaka nalezljiva bolezen. V nevarnosti so v tem oziru posebno perile. Temu se lahko opomore, ako se perilo razkuži. Najhitreje in najgotovše učinke v tem oziru, ako se perilo 24 ur pred pranjem namoči v vodo, ki vsebuje 3/4, raztopljenega surovega lysosofoma. Perilo vsled tega ravnanja ničesar ne trpi. Zagotovilo, da bo bil lasnik okuženega perila nekdaj bolan ali tudi še sedaj; bolan, ne vsebuje nikake obrambe, kakor to nas uči vsakdanja izkušnja,

Mladičiči!

Pokažite svoje navdušenje za cesarja in domovino in stopite v vrste **c. k. prostovoljnih strelcev.**

Naznanila sprejema poveljništvo c. kr. strelcev v Ptuj, rotovž, I. nadstr.

Mizarski učenc

s polno oskrbo in dobrim ravnanjem se takoj sprejme pri **Joh. Pichler, mizarski mojster, Maribor, Reiserstrasse 26.** 271

2 hlapca

mlada, vojaštine prista se za domača dela takoj sprejmeta. Mesecna plača K 20.— in dobra oskrba. Vprašanja na gostilno **Blaschitz, Ptuj, živinsko sejmische.** 268

Komi

ki govori nemški in slovenski, pridni prodajalec se sprejme pri **Hans Sirk, Maribor, Hauptplatz.** 264

Dva travnika

se data takoj v najem. Vprašanja na 281 **Jos. Goriupp, Ptuj.**

Voditeljico podružnice

na deželi, obeh deželnih jezikov in mešane trgovine zmožna, sprejme takoj **Paula Stareschina, Cirkovce pri Pragerskem.** 279

Posestvo

ležečo 1 1/2 ure od mesta Celje, obstoji iz njiv, sadonosnika, vinograda in gozda, meri 26 oralov, se pod dobrimi pogoji z živino in z gospodarskim orodjem vred proda. — Naslov pove uprava tega lista. 278

Sesekani špeh,

koruzo, kašo, ajdo kupuje **Hans Sirk, Maribor, Hauptplatz.** 265

Učenec

za trgovino z mešaninim blagom se takoj sprejme pri **Otto Schwarschnig v Majšpergu pri Ptuj.**

Učenec

z dobro šolsko izobrazbo, zmožen nemščine in slovensščine, sprejme se v trgovini z mešaninim blagom **Vitus Mory, Bleiburg, Koroško.** 257

GANGLIOL iz najboljših vegetabilij sestavljeni posebej preparirani čaj, se kot domače sredstvo zoper obolenje živcev z uspehom rabi.

Ta čaj pomiri živce, odpravi bolečine, poveča telesno moč in splošno dobročutje, pospešuje prebavo.

Edino pristen se dobi ta čaj pri **e. in kr. dvorna. in nadvojvodn. komorsemu dobavitelju Julius Bittner** lekarnar **Reichenau, Nižje-Avstrijsko.** 194

Ta čaj „Ganglional“ se na vsako pošto pošlje proti vpošiljavi 3 kron poštne prosto; pri povzetju se cena zviša za 35 vinarjev.

Brata Slawitsch v Ptuj Floriansplatz in Ungertorgasse

Prilporečata izvrstne šivalne stroje (Nähmaschinen) po sledeči ceni:

Singer A ročna masina K 50.—
Singer A K 60.— 70.—
Dürkopp-Singer K 70.— 90.—
Dürkopp-Ringschiff za šivilje K 130.—
Dürkopp-Zentralbobbin za šivilje K 140.—
Dürkopp-Ringschiff za krojače K 160.—

Dürkopp-Zentralbobbin mit versenkbarem Oberteil, Luxusausstattung K 160.—180.—
Dürkopp-Zylinder-Elastik za čevljarje K 160.—180.—
Minerva A K 120.—
Minerva C za krojače in čevljarje K 160.—
Howe C za krojače in čevljarje K 90.—

Beli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. — Najne cene so nižje kakor povsod in se po pogodbi plačuje tudi lahko na obroke (rate).
Prosimo, da se naj vsak zaupno do nas obrne, ker solidnost je le tistim znana, kateri imajo masine od nas. Čenik brezplačne.

Wasserdichte Wagenplachen
Vododržne vozne plahte
K 20.— K 25.— K 30.—
3 m 3 1/2 4 m dolge

Wasserdichte Pferdedecken — Vododržne konjske odeje
rujave 1-90 m dolge po 10, 12, 15 kron, prilporečata

Slawitsch in Heller v Ptuj
trgovina z blagom. 248

Mestna posredovalnica (Wohnung- und Dienstvermittlung)

za **službe, učence, stanovanja in posestva v Ptuj** izvršuje vse vrste posredovanja najhitreje. Vprašanja in pojasnila v mestni stražnici (rotovž).

Sladko mrvo
kupi je v vsaki množini **M. Blaschitz, gostilna, Ptuj, živinsko sejmische.** 274

Fant

poštenih starišev, zmožen slovenskega in nekaj nemškega jezika se sprejme takoj v nauk pri tvrdki z mešaninim blagom **J. Belina, Macelj, pošta Podlehnik (Lichtenegg) pri Ptuj.** 276

Zagotovljen uspeh, drugače denar nazaj. Zdravniško spričevalo o izbornem učinku!

Polna krasna prsa dobite pri rabi 277

med. dr. A. Rix kreme za prsa.

Najcenejša ura

ni navidezna cena bazarska ura, ki se hitro pokvari in imate z njo vedno stroške za popravila, marveč trajno dobro idoča, zanesljiva švicarska ura, ki zaleže tri slabe bazarske ure. Svetovno znano je, da dobavlja trgovina z urami firma **H. Suttner** v Ljubljani št. 701, le najtočneje idoča, trpežne švicarske ure po originalnih tovarniških cenah.

Krasen cenik s tisoč ilustracij gratis in franko.

I K O ZENITH

St. 410 Patent Roskopf ura, idoča 36 ur K 4-10
St. 698 Niklasta cil. rem. ura K 5-50
St. 719 Srebrna remontoarna ura K 7-80
St. 721 Srebrna remont. ura, 6 rubinov K 11-60
St. 728 Srebrna cil. rem. ura, 6 rub. močne pokr. K 11-70
St. 727 Srebrna rem. ura, 6 rubinov, grav. kolesje močne pokrove K 12.—
St. 748 Srebrna rem. ura, dvojen plašč K 13-50
St. 38 Amerikan. duble zlata verižica mod. fazona K 5-50
Niklasta verižica K 1.—
St. 556 Dolga srebrna ženska verižica, 150 cm dolga, masivna K 5.—
St. 600 Najfinejša prima radium-ura (prava nikel-anker-remont. ura, prava švicarsko kolesje, gre v kamenjih, prima čifernica in kazalci, ki svetijo) jako natančno regulirana K 8-40

Razpošilja po povzetju ali proti najprej vposlanemu znesku. Čekaj ne ugaja, se vrne denar. 219

H. SUTTNER v Ljubljani št. 701
Ta razpošiljalnica nima nobene podružnice

Lastna tovarna ur v Svici.

Znamka „IKO“ slovi po celem svetu. — Glavno zastopstvo tovarne ur „ZENITH“.

Svetovna ekspertna trgovina z boljimi urami.

8.000 škatljic pravega Kola (s znakom Dultz) **zastonj!**

„Vsakteremu, ki je slab na živcih, bi rad doposlal moje sredstvo, ki okrepiča živce ter zboljša zdravje, kar dela človeka svežega, brhkega in podjetnega kakor zdrava narava zahteva. Kola-Dultz obvaruje živce pa tudi za prihodnost slabosti. Vsak čitatelj tega inzerata naj si oskrbi Kola-Dultz in si s tem prežene glavobol, brezspanost in druge pojave telesnih neprijetnosti.“

Najbrž bode potem vsakteri rekel: 275

Nimam več živcev!

Najboljši živci so tisti, katere človek najmanje občuti. Lahko je za jemati to zdravilo in učinek je trajen. Kola-Dultz je splošno neškodljiv ter se prilporeča možkim, ženskam kakor tudi otrokom. Starost nima pomena; povsodi je prilporečljiv, kjer telesno stanje ni povoljno. Edin je in se ne da z nobenim drugim sredstvom primerjati.

Pišite takoj dopisnico ter zahtevajte poštne prosto eno škatljico na poskus!

Heilige Geist-Apotheke, Budapest VI, Abt. 420.

Oblastveno preiskana in gar. neškodljiva za vsako starost, **hitri sigurni uspeh.** Se rabi zunanje. Poizkusna doza K 3.—, vel. doza, zadostuje za uspeh, K 8.—.

Kosmetisches Dr. A. Rix Laboratorium Dunaj IX., Berggasse 17/K.

Razpošiljatev strogo diskretna.

Zaloge v Mariboru: lekarnar pri „angelju varuhu“; lekarna „Marija pomagaj“ in parfumerija **Wolfram**; v Ljubljani lekarnar pri „slatem jenu“; v drožeriji **A. Kauč**; in „Adria-Drogerie.“

Armada ura z napestnikom.

Nikel, jeklo,

srebro in
zlato

Velikost
kakor slika

odprta ali
dvoj. mantelj

Nikel ali jeklo, velikost kakor slika . . . K 10—
Z radium-svetilnikom, velikost kakor slika . . . K 15—
Z dvojnimi manteljem (šipa se ne zdrobi K 20—, radium . . . K 30—
Original Omega . . . K 40—
Omega-radium . . . K 60—
Zgorajšna ura z napestnikom, nekaj večja . . . K 6—
Ista, elegantna plešča . . . K 8—
Z radium-svetilnikom, I. kakovost . . . K 10—
Žepne budilnice z ali brez jermena . . . K 15—
Iste z radium-svetilnikom, I. kakovost . . . K 24—
Vojne ure z 2 ali 3 cesarskim reliefom . . . K 5—
Vojna budilnica kanone K 5—, bobnar . . . K 6—
3 leta garancije. Razpošiljatev po vpošiljanju svote s 50 h za poštnino tudi na bojišče po
I. eksportni hiši za armadne in vojne ure
Max Böhnell, Dunaj, Margaretenstraße 27/51.
Originalni fabrični cenik zastoj. 261

Zahtevajte

v vseh trgovinah in trafikah

Štajerčeve užigalice

(„Štajerc“-Schweden.)

Pridni prodajalec

ali

prodajalka

zmožna nemščine in slovenščine, se takoj sprejme v trgovini z mešanim blagom Anton Krautsdorfer, Slov. Bistrica. 260

5 vinarjev

stane dopisnica, s katero zamorete zahtevati moj glavni cenik z 4000 podobami, ki vsebuje bogato izbrano potrebnih rabnih in darilnih predmetov ter se pošilja vsakomur zastoj in franko. 39

Prva fabrika ur **HANNS KONRAD**

e. in kr. dvorni liferant, BRUX st. 730 (Česko).

Prave nikel-žepne-ure K 420, 5—. V srebru K 840, 950, niklasta budilnica K 290, ura-kuka vica K 785, ura na pendelj K 9—.
Razpošiljatev po povzetju, izmenjava dovoljena ali denar nazaj.

Ljudska kopelj mestnega

kopališča v Ptujju.

Čas za kovanje: ob delavnikih od 12. ure do 2. ure popoldne (blagajna je od 12. do 1. ure zaprta); ob nedeljah in praznikih od 11. do 12. ure dopoldne.

I. kopelj z vročim zrakom, paro ali „Brausebad“ z rjuho K — 70

Krojač

priden in trezen se takoj sprejme v trgovini z mešanim blagom **Josef Presker, Zreče** pri Konjicah. 263

Trgovski učenc

nemškega in slovenskega jezika zmožen se sprejme v trgovini z mešanim blagom **Josef Presker, Zreče** pri Konjicah.

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptujju zraven klanice in plinarske hiše postavljena je parna žaga vsakomur v porabo.

Vsakomur se les hlodi itd., ter po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati, spahati i. t. d.

Kava

50% cenejša!

Amerikanska štedilna kava, velearomatična, izdatna in štedilna. 5 kg poskusna vreča K 11— franko po povzetju. 1/2 klg. veleprima najfinejši čaj K 220 oddaja **A. Sapira, 490**, eksport kave in čaja **Galanta.** 756

Vinogradniki!

Priskrbite si pravočasno vspešno sredstvo zoper **Peronospero!** Bakrena galica (Kupfervitriol) se vsled vojske tudi za visoko plačilo skoraj ne more dobiti.

Kot popolno in najboljše preizkušeno namo destilo priporočati se zamore le 155

Perocid.

Perocid pošilja po najnižji ceni tvrka:

D. Rakusch v Celju.

Krapinske toplice

(na Hrvaškem)
Pojasnila in prospekt se dobe zastoj od ravnateljstva.

ozdravijo

protin, revmatizem in skrnino.

Otvorjene od 20. aprila naprej.

Mestna hranilnica v Ptujju

sprejema

do preklica vsako nedeljo in vsak praznik od 9. do 11. ure dopoldne vloge.

Ravnateljstvo.

Proti nalezljivosti

moramo se tembolj varovati, ker se sedaj nalezljive bolezni, škleratica, špički, osepnice, kolera, legar v večji meri pojavljajo. Zato

se naj rabi

povsodi, kjer se take bolezni kažejo, dobro razokuževalno stvo, ki bi naj bilo v vsaki hiši na razpolago. Po preizkušanju sedanjosti najboljšo razokuževalno sredstvo v zavodu prof. Liebreich, Proskauer, Divestea, Vas, Pfeiffer, Vertun, Pertik

LYSOFORM

ki je brez duha, brez strupa in po ceni ter se dobi v vsaki lekarni in drožeriji v izvirnih steklenicah (zeleno steklo) za 90 vinarjev. Uspeh Lysoforma je zanesljiv in gotov in se zato od vsakega zdravnika rabi za razokuževanje v bolniški postelji, za umivanje ran, otekin, za antiseptične obveze in za irigacijo.

Lysoform-milo

je fino, nalabno milo za toaletto, ki vsebuje 1 odstotek Lysoform-ter antiseptično učinkuje. To milo se lahko rabi tudi pri najčutiljvejši koži kakor tudi za otroke in dojenčke. Ono naredi mehko in prožno ter nareja jako aromatičen duh. Zadoštuje za poskus in Vi bodete vedno rabiti le to izvršno milo, ki je le videžno drago, v porabi pa je jako ekonomično, ker en kos dolgo časa zadoštuje. Komad stane 1 krono 20 vinarjev.

„Pfefferminz-Lysoform“

je dobro učinkujoča, antiseptična ustna voda, ki slab duh iz takoj in gotovo prežene, zobe obeli in ohrani. Rabi se lahko pri nesohodu v grlu, pri kašlju, pri kataru, za grgranje po zdravniki predpisih. Na čašo vode zadoštuje samo par kapljic. Iz steklenice stane samo 1 krono in 80 vinarjev ter se dobi v vsaki lekarni in drožeriji. Zanimivo knjigo z naslovom: „Zdravje razokuževanje“ (Gesundheit und Desinfektion) pošlje na zahtevno zastoj in poštnino presto: Chemiker Hubmann, Referent Lysoformwerke, Wien XX, Petraschgasse 4.

Priporočljiva domača sredstva.

Kitajski železni Malaga, kapljice za okrepanje krvi pri slabosti in bledičnosti (Bleichsucht) itd.; steklenica 2 K — Tekočina za prsa in pljuče, stekl. 120 K proti kašlju težki sapi itd. — Čaj in pilule za čiščenje krvi à 80 vinarjev — Čaj proti gihtu à 80 vinarjev. — Balzam za giht, v steklenici 1 K; izvršno mazilo, ki odstrani bolečino — Bleiburški živinski prašek à 120 K. Prašek proti odvajanju krvi v živalski vodi à K 160 — Izvirni sredstva za podgane, miši, ščurke à K 1—. Razpošiljatev **L. Herbst**, apoteka Bleiburg na Korčškem.